

MOŹDŻERZYK (5) *sb m*

moździerz (4), **moźdzeryk** (1), [**moździerz**]; moźdzeryk *FalZioł* (3), *Leop*; moźdzeryk *Mącz*.

o oraz e *jasne*.

sg *N* moźdzeryk (1). ◇ *L* moźdzeryku (3). ◇ *pl A* moźdzeryki (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w.: moździerz s.v. moździerz.

Dem. od „moździerz”:

1. *Od znac. ‘przyrząd służący do rozbijania, rozcierania, mieszania’; mortariolum Vulg, Mącz (5) : Też wziąć prochu Sandaraki/ białego kadzidła/ mirry/ storaki calamita/ przygrzać te⁸⁰ w moźdzeryku á przylać do tego storaku wilgotnego [...] á ftłutz też storak czyrwony FalZioł III 30b, III 30b.*

W połączeniu szeregowym (1): Konwie też á gárnce miedziáne/ y kielle y widły/ y czálfe/ y moźdzeryki [mortariola; moźdzérzyk WujBib]/ y wśfyftko naczynie miedziáne ktorych wzywali ná poŕludze/ zábráli. Leop 4.Reg 25/14.

Zwrot: »utłuc w moźdzeryku« (1): WEzmi liŕtkow rucianych ŕwieżych ze trzydzieŕci/ iąderek włófkich orzechow, zpięć, Fig ŕuchych też z pięć/ vtłucz ty rzeczi ŕpołem w moźdzeryku. FalZioł V 72v.

Wyrażenia: »mały moźdzeryk« (1): Mortariolum diminutivum, Máły moźdzeryk/ fánienká. Mącz 233b.

[»moździerz mosiądzewy«: moździerz mosiądzewy niewielki *InwMieszcz 1573 nr 181.*]

2. [*Od znac. ‘działo o krótkiej szerokiej lufie’*: Moździerz 1 nikczemny i zardzewiały, a drugi moździerz w łózu niedobry *LustrWpol I 110.*]